

Uchwała Nr 671/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 7 grudnia 2017 r.

w sprawie wniosku Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej
na kierunku „kulturoznawstwo” prowadzonym
na Wydziale Nauk Humanistycznych
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu Odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia i dokumenty przedstawione we wniosku Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „kulturoznawstwo” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim **uzasadniają zmianę oceny warunkowej** wyrażonej w Uchwale Nr 487/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 września 2017 r. i **wyदानie oceny pozytywnej**.

W Uchwale Nr 487/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wskazano, iż kryterium: *w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenie programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów* uzyskało ocenę „znaczaco”, wobec powyższego, zgodnie z warunkami przyznawania ocen określonymi w Statucie PKA, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej, nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej.

Ocenę tę uzasadniały następujące zarzuty:

W odniesieniu do elementów budujących jakość kształcenia, takich jak monitorowanie oraz weryfikowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, stwierdzono, iż nie ustalono zasad dotyczących określania w kartach przedmiotu kryteriów oceny i weryfikacji efektów kształcenia co powoduje, iż sylabusy nie zawierają niezbędnych dla studentów informacji, bowiem są one albo zbyt ogólnikowe albo niepoprawne. Ponadto poszczególnym przedmiotom przypisano za dużo efektów kształcenia.

Zawodność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przejawia się także tym, iż systemowo nie został zapewniony udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania i modyfikacji efektów kształcenia, oraz że jednostka nie wykształciła narzędzi służących do monitoringu infrastruktury, które pozwoliłyby zdiagnozować istotne braki w zbiorach bibliotecznych i niezapewnienie studentom kulturoznawstwa dostępu do podstawowej literatury wskazanej w sylabusach oraz aktualnych opracowań krajowych i zagranicznych. Stanowi to istotną przeszkodę w osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności, co przesądziło o ocenie „znaczaco” dla

kryterium infrastruktura dydaktyczna i naukowa umożliwiająca realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych. W odpowiedzi na raport z wizytacji Wydział wskazał możliwość korzystania przez studentów z Biblioteki Głównej UKSW, jednak jej zbiory nie stanowią wystarczającego zaplecza dla kierunku „kulturoznawstwo”.

Uczelnia zapewniła również, że podjęcie działania umożliwiającego skuteczne funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, jednak nie można uznać przedstawionych deklaracji za wystarczające dowody świadczące o skutecznym stosowaniu tego systemu. Należy docenić starania związane z opracowaniem procedur, jednakże realne skutki ich wdrożenia można będzie ocenić w trakcie powtórnej oceny.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy podniesiono, iż na Wydziale Nauk Humanistycznych funkcjonuje skuteczny wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Jego skuteczność polega, zdaniem Wnioskodawcy, na osiągnięciu następujących celów: 1) realizacja efektów kształcenia, 2) doskonalenie programu kształcenia oraz 3) podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów. Wnioskodawca wskazał na działania komisji wydziałowych i instytutowych odpowiedzialnych za jakość dydaktyki. Przedstawił także szczegółowo historię funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (Załącz. 4-9.1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Wnioskodawca odsyła do odpowiednich zarządzeń Dziekana Wydziału (nr 2/17 z 2 stycznia 2017 r. oraz 5/17 z 12 października 2017 r.), jak również do dokumentu pt. „Poprawiona instrukcja wypełniania karty przedmiotu” (2017) – Załącz. 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. W podsumowaniu tego podpunktu Wnioskodawca wskazuje, iż ocena ZO PKA uogólnia „pojedyncze przypadki wskazujące na pewne uchybienia”. Zdaniem Wnioskodawcy sylabusy są przejawem działalności twórczej objętej prawem autorskim i mającej charakter indywidualny, z czego wynika potrzeba dopuszczenia różnorodności „twórczej interpretacji w zakresie kryteriów wypełniania kart przedmiotów”. Wnioskodawca informuje też, iż w maju 2017 r. nadwyżka efektów kształcenia została zredukowana, a zmiany w programie studiów, w tym wprowadzenie nowych specjalizacji i przedmiotów, zostały dokonane po konsultacjach z interesariuszami zewnętrznymi. Wnioskodawca przedstawił dokumenty stanowiące opis funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym te przyjęte po wizytacji. O podjętych do tej pory działaniach świadczą załączniki. Z Załącz. 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wynika, że 30 stycznia 2015 r. Wydziałowa Komisja Dydaktyczna poddała analizie efekty kształcenia w sylabusach dla przedmiotów na ocenianym kierunku i sformułowała wnioski. Także protokół z posiedzenia Rady Instytutu Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa z dnia 9 marca 2015 r. (Załącz. 5) zawiera informację o omówieniu spraw związanych z efektami kształcenia dla kierunku „kulturoznawstwo”. Załącz. 6.1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy stanowi notatka z 3 lipca 2015 r. dotycząca uwag Wydziałowej Komisji ds. WSZJK w sprawie efektów kształcenia w sylabusach, a Załącz. 6.2 to notatka z 24 czerwca 2016 r. dokonująca ogólnej oceny sposobów wypełniania sylabusów. Podjęto próby systemowego rozwiązania problemu. § 5 Zarządzenia Dziekana WNH nr 2/2017 z 2 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia opisu przedmiotu wpisanego do systemu USOS (Załącz. 7 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) zawiera zapis obligujący Komisję dydaktyczną do sprawdzenia sylabusów w ciągu dwóch tygodni od ich złożenia i przedstawienia Dziekanowi raportu na temat ich poprawności. § 6 tego dokumentu przedstawia procedurę uzupełniania i poprawiania kart przedmiotów. Sposób weryfikacji

opisu przedmiotu w systemie USOS został przedstawiony w Zarządzeniu Dziekana WNH nr 1/2017 z 2 stycznia 2017 r. Dokument pt. „Poprawiona instrukcja wypełniania karty przedmiotu” (2017) stanowi Zał. 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Wnioskodawca wskazuje, iż udział interesariuszy zewnętrznych obejmuje od kilku lat 1) praktyki zawodowe połączone z konsultacjami, 2) konsultacje na temat rynku pracy, 3) stopniową ewaluację programu studiów oraz 4) wdrażanie nowych inicjatyw, których celem jest zwiększenie konkurencyjności absolwentów ocenianego kierunku na rynku pracy. Ponadto we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podnosi, iż w okresie sprawozdawczym zawiązała się Wydziałowa Rada Biznesu. O jej działalności mają świadczyć protokół, notatka oraz projekt listu do członków Rady z otoczenia zewnętrznego, załączone do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (Załącz. 10-12). Do nowych inicjatyw, których celem jest zwiększenie konkurencyjności absolwentów ocenianego kierunku na rynku pracy, zalicza się otrzymanie grantu w ramach projektu „Studiujesz – Praktykuj!”, który będzie realizowany w roku akademickim 2017/2018, a właściwie, jak wynika z dalszej części wniosku w roku 2018 i do końca stycznia 2019 r. W podsumowaniu Wnioskodawca potwierdza, iż „udział interesariuszy zewnętrznych opiera się przede wszystkim na organizacji praktyk studenckich”, przy czym organizatorzy praktyk proszeni są przez Uczelnię o wyrażenie opinii m.in. na temat efektów kształcenia. Stwierdzenie to potwierdzają załączniki. Załącz. 10 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy to notatka z 26 października 2015 r. sporządzona na podstawie wiadomości mailowej Dziekana WNH w sprawie tworzenia Rady Biznesu. Załącz. 11 to notatka z 15 listopada 2015 r. zawierająca projekt pisma do zewnętrznych członków planowanej Rady Biznesu, której pierwsze posiedzenie odbyło się 17 października 2016 r., co wynika z Załącz. 12. Załącz. 13 i 13.1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz raporty z wizyt studyjnych u pracodawców, które odbyły się odpowiednio 1 grudnia i 30 listopada 2016 r. i świadczą o współpracy w ramach praktyk studenckich. W Załącz. 14 przedstawiono wzór ankiety skierowanej do pracodawców.

Wnioskodawca nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż jednostka prowadząca oceniany kierunek nie wykształciła narzędzi służących do monitoringu infrastruktury, które pozwoliłyby zdiagnozować istotne braki w zbiorach bibliotecznych i zapewnić studentom kulturoznawstwa dostęp do podstawowej literatury wskazanej w sylabusach oraz do aktualnych opracowań krajowych i zagranicznych. Uczelnia wskazuje, iż przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego nauczyciele są zobowiązani do upewnienia się, czy wszystkie materiały ujęte jako literatura w sylabusach są dostępne w bibliotece uczelnianej, złożenia odpowiednich zamówień, udostępnienia studentom kserokopii lub materiałów w formie elektronicznej. Wnioskodawca powołuje się też na dostępne w bibliotece Uczelni zasoby online. Zgodnie z planami systematycznego uzupełniania zasobów bibliotecznych w roku 2016 na zakup 300 nowych książek wydano środki w wysokości 14 tysięcy zł. Opisano procedurę zamawiania książek oraz wskazano, iż studenci nie zgłaszali zastrzeżeń do zasobów bibliotecznych. Wnioskodawca nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż zbiory Biblioteki Głównej UKSW nie stanowią wystarczającego zaplecza dla kierunku „kulturoznawstwo”, przedstawiając liczbę tytułów dla haseł powiązanych ze słowem „kultura”. W załączeniu przedstawiono sprawozdanie z działalności Biblioteki WNK UKSW za lata 2014/2015, 2015/2016 oraz 2016/2017 (Załącz. 15-17 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Strategię rozwoju WNH i rozbudowy Biblioteki WNH przedstawiono w Załącz. 18 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Odwołanie zawiera także wniosek o podwyższenie ocen kryteriów *współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia* oraz *jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych* ze „znacząco” na „w pełni”. Uwagi zawarte w tych punktach zostały uwzględnione jako część odpowiedzi na zarzut dotyczący kryterium uzasadniającego ocenę warunkową.

Stanowisko Prezydium PKA

Z analizy przedstawionej dokumentacji wynika, że Uczelnia podjęła działania naprawcze zmierzające do systemowego rozwiązania problemów i uchybień wskazanych w Uchwale Nr 487/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 września 2017 r. Działania te pozwalają na zmianę oceny kryterium *w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenie programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów*, z oceny „znacząco” na ocenę „w pełni”. Tym samym zaistniały przesłanki do zmiany **oceny warunkowej** ustalonej Uchwałą Nr 487/2017 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 września 2017 r. i wydanie **oceny pozytywnej**. Zaleca się konsekwentne stosowanie rozwiązań wprowadzonych zarządzeniami 1/2017 i 2/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. oraz ich monitorowanie przez Komisję ds. dydaktycznych. Zaleca się także kontynuowanie działań związanych z aktywnym udziałem do aktywnego udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie kształtowania efektów kształcenia oraz systematyczne uzupełnianie zbiorów bibliotecznych, a także przedstawienie Komisji w pierwszym semestrze roku akademickiego 2018/2019 wyników - popartych stosowną dokumentacją – dotyczących przeprowadzonych działań naprawczych.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks